

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ**

BİREYSEL BAŞVURU FORMU

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 59 uncu maddesine göre hazırlanmıştır.

Başvuru formunun, İçtüzüğü'nün 59 uncu maddesine uygun olarak düzenlenmesi ve aynı maddede belirtilen belgelerin ya da onaylı örneklerinin başvuru formuna eklenmesi gerekmektedir. Başvuru formu, okunaklı ve başvurunun esasına yönelik özlü bilgileri içerir şekilde resmî dilde hazırlanmalıdır.

I. GENEL BİLGİLER VE DİZİ PUSULASI

A. Başvurucu Sayısı

: 1

B. Başvuru Tarihi :

23.05.2022

C. Başvurucunun Anayasa Mahkemesi önünde devam eden başka bir başvurusu varsa numarası:

D. Başvuru Dizi Pusulası

- Başvuruda ileri sürülen iddiaların temellendirilmesi için gerekli görülen belgelerin tarih sırasına göre numaralandırılarak her bir belgenin ana başlıklar hâlinde aşağıdaki kısma yazılması gerekmektedir (İçtüzük 60/3).
- Bireysel başvuru dosyaları kararın verildiği yılı takip eden yıldan başlamak üzere bir (1) yıl sonra imha edilir. Bu nedenle başvuru evrakının onaylı suretlerden oluşturulmasına dikkat edilmesi önerilir.
- Belgelerin eksiksiz ve okunaklı olması gerekmektedir.
- Göndereceğiniz belgelerle ilgili aşağıdaki kurallara KESİNLİKLE UYULMALIDIR:
 - * Belgeleri tarih sırasına göre çok kısa ve özlü bir şekilde tanımlayarak düzenleyiniz.
 - * Sayfaları sırasına göre numaralandırınız,
 - * Belgeleri birbirine tutturmak için zımba, ataş, yapıştırıcı bant kullanmayınız.

Ek 1. İstanbul C. Başsavcılığının 2018/164571 soruşturma, 2020/13811 Esas ve 2020/3274 sayılı iddianamesi

Ek 2. İstanbul C. Başsavcılığının 2020/54724 soruşturma, 2020/28859 E. 2020/7025 sayılı iddianamesi

Ek 3. İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi duruşma tutanakları

Ek 4. Adalet Bakanlığının 01.04.2022 tarihli yargılamanın nakline ilişkin görüşü

Ek 5. İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 07.04.2022 tarihli durma ve yargılamanın nakline ilişkin kararı

Ek 6. İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesinin 20.04.2022 tarih ve 2022/332 Değ. iş Sayılı durma kararına itirazımızın reddi kararı

II. BAŞVURUCU BİLGİLERİ

A. GERÇEK KİŞİ BAŞVURUCU

T.C. Kimlik Numarası

3 9 2 7 4 0 1 6 6 0 8

Uyruğu

T.C

Adı

Hatice

Mesleği

Yazar

Soyadı

Cengiz

Telefon Numaraları

Anne Adı

Şeker

Elektronik Posta Adresi

Baba Adı

Sabri

Adresi

Ali Kuşçu Mah. Fatih Türbesi Sok. No:3/1 Fatih/İstanbul

Doğum Tarihi

18.07.1982

Cinsiyeti

Kadın

B. TÜZEL KİŞİ BAŞVURUCU

Mersis Numarası

Telefon Numaraları

Unvanı

Kayıtlı Elektronik Posta Adresi

Vergi Numarası

Adresi

Kayıtlı Olduğu Sicil

Sicil Numarası

Temsilcinin Adı ve Soyadı

Temsilcinin T.C. Kimlik Numarası

III. TEMSİLCİ BİLGİLERİ

(Bu bölüm sadece temsilciler tarafından doldurulacaktır.)

A. AVUKAT

Adı

Gökmen

Temsil Olunan Başvurucu/Başvurucular*

Hatice Cengiz

Soyadı

Başpınar

Telefon Numaraları

0212 465 66 99

Kayıtlı Olduğu Baro

İstanbul 1 Nolu Barosu

Elektronik Posta Adresi

gokmen.baspinar@baspinar.av.tr

Baro Sicil Numarası

23928

Adresi

Tomtom Mah. İstiklal Cad. No:163 Mısır Apartmanı K:6
D:23,24 Beyoğlu/İstanbul

*Başvurucuların tamamının vekili olunmadığı durumlarda doldurulması gerekmektedir.

B. AVUKAT OLMAYAN TEMSİLCİ

T.C. Kimlik Numarası

Temsil Olunan Başvurucu/Başvurucular**

Adı

Soyadı

Temsil ilişkisi***

Anne Adı

Telefon Numaraları

Baba Adı

Elektronik Posta Adresi

Doğum Tarihi

Adresi

Uyruğu

**Başvurucuların tamamının temsilcisi olunmadığı durumlarda doldurulması gerekmektedir.

***Veli, vasi, kayıym veya tüzel kişi temsilcisi olduğunun belirtilmesi ve bu ilişkiye dayanak belgenin eklenmesi gerekmektedir.

IV. AÇIKLAMALAR

A. Başvuruya Konu Olaylar ve Başvuru Yollarının Tüketilmesine İlişkin Aşamaların Tarih Sırasına Göre Açıklanması

Kamu gücünün ihlale neden olduğu iddia edilen işlem, eylem ya da ihmaline dair olayların özeti ve başvuru yollarının tüketilmesi aşamalarının tarih belirtilerek sırasına göre yazılması zorunludur (İçtüzük 59/2-ç,f).

Tarih

Olay ve Olgular

02.10.2018

Müvekkil Hatice Cengiz, maktul Cemal KAŞIKÇI'nın (Jamal Ahmıd H. KHASHOGGI) nişanlısıdır. Suudi Arabistan Krallığı vatandaşı olan maktul Cemal KAŞIKÇI (Jamal Ahmıd H KHASHOGGI) Ortadoğu'da tanınan bir gazeteci ve düşünürdür. Suudi Arabistan'da Selman Bin ABDÜLAZİZ'in Kral olması ve oğlu olan Muhammed Bin SELMAN'ı ikinci velihaht olarak atamasının ardından yeni yönetimden ve ifade özgürlüğüne yönelik kısıtlamalardan rahatsız olmuş, 2016 yılında Suudi Arabistan'dan ayrılarak, Amerika Birleşik Devletlerine giderek Washington Post gazetesinde yazmaya başlamış, yazdığı yazılar ve katıldığı toplantı, konferans benzeri programlarda Suudi Arabistan'ın yönetimi ile ilgili endişelerini dile getirerek eleştirilerde bulunmuştur. Bu kapsamda Türkiye'ye de gelen maktul, Suudi Arabistan yönetiminin muhalif görüşleri ile bilinen düşünce insanlarına yönelik devlet tarafından farklı ülkelerde kaçırma, öldürme, yok etme gibi uygulamalar olduğunu, ancak Türkiye'de böyle bir endişesi olmadığını tanık Yasin Aktay'a aktarmış, Washington Post gazetesinde yazdığı yazılarda Ortadoğu'nun demokratikleşmesi ve özgürlüklerin genişletilmesi konusunda görüşlerini açıklamış, kendisi ile benzer görüşlere sahip düşünce insanları ile birlikte Democracy for Arab World Now DAWN (Arap Dünyası için Şimdi Demokrasi) isimli bir derneğin kuruluşunda rol almıştır. Maktul bu süreçte sosyal medya üzerinden pek çok tehdide maruz kalmıştır. Maktul özellikle Suudi Arabistan'da bütün sosyal medyadan sorumlu olan Suud AL KAHTANI'den korktuğu, adı geçen maktulü sosyal medya üzerinden tehdit ettiği yapılan soruşturma kapsamında tespit edilmiştir. Cemal KAŞIKÇI (Jamal Ahmıd H. KHASHOGGI) Mayıs 2018 tarihinde tanıştığı müvekkil Hatice CENGİZ'le evlenmeye karar vermişler, maktul ile müvekkil nikah randevusu ve diğer evlilik işlemlerini yapmak üzere 28/09/2018 tarihinde Fatih Belediye Başkanlığına gitmişler, maktulün Suudi Arabistan uyruklu olması ve bu nedenle yabancı vatandaşların ülkesinden bekâr olduğuna ilişkin alınması gereken belgenin eksik olması nedeniyle başvurularını yapamamışlar, Suudi Arabistan yetkili makamlarından veya konsolosluktan bu belgenin alınması gerektiğinin öğrenmişler, 28/09/2018 tarihinde birlikte saat 10:00 sıralarında Suudi Arabistan Krallığı İstanbul Başkonsolosluğuna gitmişler, müvekkil, maktulün yolda tedirginliği devam ettiğini ve cep telefonlarını kendisine verdiği, yaklaşık 1 saat sonra dışarı çıktığını, görevlinin işlemlerin yetismeyeceğini dönüşte belgeyi alabileceklerini söylemiş, daha sonra müvekkille birlikte Havaalanına giden maktul Cemal KAŞIKÇI (Jamal Ahmıd H KHASHOGGI) 02/10/2018 tarihinde Londra'dan dönüşünü

IV. AÇIKLAMALAR

A. Başvuruya Konu Olaylar ve Başvuru Yollarının Tüketilmesine İlişkin Aşamaların Tarih Sırasına Göre Açıklanması

Kamu gücünün ihlale neden olduğu iddia edilen işlem, eylem ya da ihmaline dair olayların özeti ve başvuru yollarının tüketilmesi aşamalarının tarih belirtilerek sırasına göre yazılması zorunludur (İçtüzük 59/2-ç,f).

Tarih

Olay ve Olgular

ardından belgeyi almak üzere müvekkille birlikte konsolosluğa gitmiş, ancak uzun süre çıkmaması üzerine müvekkilin ihbarı üzerine İstanbul C. Başsavcılığı tarafından 2018/164571 sayılı soruşturma başlatılmıştır. İstanbul C. Başsavcılığı tarafından sürdürülen 2018/164571 sayılı soruşturma neticesinde 2020/13811 Esas ve 2020/3274 sayılı iddianame düzenlenerek **Ahmet Bin Muhammed EL ASIRI, Saud AL KAHTANI ,Mansour Othman M. ABU HUSSAIN, Salah Mohammed A. TUBAIGY, Mustafa Mohammed M. ALMADANI, Saif Saad Q. ALQAHTANI, Thaar Ghaleb T. ALHARBI, Badr Lafi M. ALOTAIBI, Maher Abdulaziz M. MUTREB, Turki Musharraf M. ALSHEHRI, Fahad Shabib A. ALBALAWI, Waleed Abdullah M. ALSHEHRI, Mohammed Saad H. ALZHRANI, Naif Hassan S. ALARIFI, Abdulaziz Mohammed M. ALHAWSAWI, Khalid Aedh G. ALOTAIBI, Meshal Saad M. ALBOSTANI, Muflih Shaya M. ALMUSLIH, Ahmed Abdullah A. ALMUZAINI , Saad Muid ALQARNI, Abdulaziz Mohammed M. ALHAWSAWI, Khalid Aedh G. ALOTAIBI hakkında "Tasarlayarak Ve Canavarca Hisle Eziyet Çektirerek kasten öldürme" suçundan iddianame düzenlenmiştir.**

İstanbul C. Başsavcılığı tarafından aynı olaya ilişkin 2020/54724 sayılı soruşturma neticesinde ise 2020/28859 esas 2020/7025 iddianame sayılı iddianame ile şüpheliler **Sultan Yahya A. ABDULBARI Yasir Khalid M. BIN SALMAN Ahmed Abdulaziz M. ALJANOBI Khalid Yahya M. ALZHRANI Mohammed İbrahim A. ALZAID Obaid Ghazi A. ALASAADI hakkında tasarlayarak ve canavarca hisle kasten öldürme ve suç delillerini gizleme, yok etme ve değiştirme suçlaması ile kamu davası açılması talep edilmiştir.**

İddianame ve eklerinden müvekkilin tekrar Konsolosluğa geleceğinin öğrenilmesi üzerine Suudi Arabistandan 15 kişilik bir ekibin gruplar halinde İstanbul'a geldiği, bu ekibe bazı konsolosluk çalışanlarının da dahil olduğu; ekibin görevinin maktul Cemal KAŞIKÇI (Jamal Ahmid H KHASHOGGI)'nın Suudi Arabistan'a getirilmesi, kabul etmemesi ve getirilememesi halinde öldürülmesi olduğu, Maktulün konsolosluk binasına girmesinden önce Konsolosluğa gelen şüpheliler Maher Abdulaziz M. MUTREB ile Salah Mohammed A. TUBAIGY'nin aralarında yaptıkları konuşmada, maktulün cesedinin nasıl parçalanıp yok edileceği hususunda fikir alış verişinde bulundukları, maktulün başkonsolosluğa girmesinden sonra Başkonsolosun 2. katta bulunan odasına davet edildiği, Suudi Arabistan'a dönüp dönmeyeceğinin sorulduğu ve hakkında geri dönmesi için İnterpol'den emir olduğu, yargı kararı olduğunun belirtildiği, maktulün hakkında

IV. AÇIKLAMALAR

A. Başvuruya Konu Olaylar ve Başvuru Yollarının Tüketilmesine İlişkin Aşamaların Tarih Sırasına Göre Açıklanması

Kamu gücünün ihlale neden olduğu iddia edilen işlem, eylem ya da ihmaline dair olayların özeti ve başvuru yollarının tüketilmesi aşamalarının tarih belirtilerek sırasına göre yazılması zorunludur (İçtüzük 59/2-ç,f).

Tarih

Olay ve Olgular

31.03.2022

dava olmadığını söylemesi üzerine maktulün boğularak öldürüldüğü, cesedinin parçalanarak konsolosluktan çıkarıldığı, soruşturma kapsamında yapılan araştırmalar neticesinde ceset veya ceset parçalarının bulunmadığı, sanıkların canavarca hisle ve eziyet çektirerek kasten öldürme ve suç delillerini gizleme, yok etme değiştirme suçlarından cezalandırılmaları talep edilmiştir.

İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 2020/120 E. sayılı dosyasında dava görülmeye başlanmıştır, müşteki sıfatıyla müvekkil dinlenmiş, katılan olarak davaya kabul edilmiştir. Yargılamada sanıklar yurt dışında bulunduklarından haklarında yakalama emirleri ve uluslararası arama emri çıkarılmış, Türkiye’de bulunan tanıkların dinlenmesinden sonra yakalama emrinin infazının beklenmesine başlanmıştır. Tarafımızdan suçun işlendiği yerde keşif yapılmasına ilişkin taleplerimiz ise mahkeme tarafından daha sonra değerlendirilmek üzere reddedilmiştir.

Duruşmanın 31.03.2022 tarihli celsesinde iddia makamı Cemal Kaşıkçı’nın öldürülmesiyle ilgili olarak, ifadesi alınan müşteki ve tanık beyanları, kamera görüntüsü çözümleme tutanakları, telefon imajları, hts analiz raporları, uçuş kayıtları ve sair delillerden hareketle her ne kadar 26 sanık hakkında münnet suçlardan dava açılmış ise de, Suudi Arabistan Krallığı Başsavcılığı tarafından gönderilen 13.03.2022 tarih ve 83684/S sayılı yazıda yargılamanın Suudi Arabistan Krallığı’na devredilmesi, sanıklar hakkında çıkartılan kırmızı bülten kararlarının kaldırılması talep edilmekle davanın devri durumunda davadaki iddialar hakkında değerlendirme yapılacağı belirtildiğinden ve sanıkların yabancı ülke vatandaşı olmaları, haklarında çıkartılan yakalama emirleri ve kırmızı bülten kararlarının infaz edilemediği gerekçesiyle ifadelerinin alınamadığı, bu haliyle dosyanın sürüncemede kaldığı gerekçeleriyle 6706 sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu’nun 24. Maddesi uyarınca dosya hakkında DURMA kararı verilerek aynı yasanın 24/2 maddesi uyarınca yargılamanın Suudi Arabistan Adli makamlarına devrinin sağlanması ve gerekli usul işlemlerinin yapılmasını talep etmiştir.

01.04.2022

Savcılık mütalaasına istinaden 01.04.2022 tarihinde Adalet Bakanlığı’na görüşü sorulmuş, Adalet Bakanlığı (“Bakanlık”) aynı gün tarihli cevabi yazısında; Türkiye ile Suudi Arabistan arasında ceza kovuşturmalarının devredilmesine ilişkin olarak her iki ülkenin birlikte taraf olduğu herhangi bir sözleşme veya ikili antlaşma bulunmadığı, ancak yasalarımız uyarınca 6706 sayılı Kanunun 24’üncü maddesi uyarınca sanığın yabancı bir devletin vatandaşı olması nedeniyle Türkiye’de hazır bulundurulamaması veya adli yardımlaşma yoluyla savunmasının alınamaması hallerinde devredilmesi imkanı bulunduğu ve nihayetinde “YÜRÜTÜLEN KOVUŞTURMA KAPSAMINDA SANIKLAR

Başvuruya Konu Olaylar ve Başvuru Yollarının Tüketilmesine İlişkin Aşamaların Tarih Sırasına Göre Açıklanması (Devamı)

Tarih

Olay ve Olgular

	HAKKINDA İADE TALEBİNDE BULUNULMASINA RAĞMEN, MEZKUR TALEBE SUUDİ ARABİSTAN MAKAMLARINCA OLUMSUZ YANIT VERİLMİŞ OLMASI NEDENİYLE 6706 sayılı Kanunun 24'üncü maddesinde yer alan şartların mevcut olduğu değerlendirilmekle kovuşturmanın Suudi Arabistan adli makamlarına devrinin Bakanlıkça da uygun görüldüğü ifade edilmiştir.
07.04.2022	İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 07.04.2022 tarihli kararı ile "Davanın durdurulması ve dosyanın Suudi Arabistan Adli Makamlarına Devredilmesine" karar verilmiş, kararla birlikte sanıklar hakkında yakalama emirleri ve kırmızı bültenlerin kaldırılmasına karar vermiştir.
20.04.2022	Bu karara yaptığımız itiraz, İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından oyçokluğu ile 20.04.2022 tarih ve 2022/332 D.İş sayılı kararı ile reddedilmiş, karar tarafımızdan 22.04.2022 tarihinde öğrenilmiş, 28.04.2022 tarihinde tebliğ edilmiştir. Böylece karar kesinleşmiş, iç hukuk yolları tüketilmiştir.
22.04.2022	
28.04.2022	
29.04.2022	Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan Suudi Arabistan'ı ziyaret etmiş, bu ziyarete ilişkin sosyal medyada yaptığı açıklamada "'Hadimü'l Haremeyn'in daveti üzerine Suudi Arabistan'a bir ziyaret gerçekleştirdik. Tarihi, kültürel, beşeri bağlara sahip iki kardeş ülke olarak aramızdaki her türlü siyasi, askeri, ekonomik ilişkilerin artırılması ve yeni bir dönemin başlaması için gayret içerisindeyiz. Suudi Arabistan'la sağlık, enerji, gıda güvenliği, tarım teknolojileri, savunma sanayi, finans gibi alanlarda iş birliğimizi artırmanın müşterek menfaatinde olduğuna inanıyoruz. Yenilenebilir ve temiz enerji teknolojileri başlıklarında ciddi potansiyelimizin olduğunu görüyoruz. Körfez Bölgesi'ndeki kardeşlerimizin istikrarına ve güvenliğine kendi istikrar ve güvenliğimiz kadar önem verdiğimiz her vesileyle ifade ediyoruz. Terörün her türlüşüne karşı olduğumuzun ve bölgemizdeki ülkelerle teröre karşı iş birliğine verdiğimiz önemin altını çiziyoruz. İlişkilerimizi her alanda geçmiştekinin de ötesine taşıyacağımıza inanıyorum. Rabbimizin rahmet, mağfiret ve şefkatinin gönülleri kuşattığı mübarek ramazan ayındaki bu seyahatimiz, dost ve kardeş Suudi Arabistan'la yeni bir dönemin kapılarını aralayacaktır" şeklinde beyanlarda bulunmuştur. https://www.aa.com.tr/tr/gundem/cumhurbaskani-erdogandan-suudi-arabistan-ziyaretine-iliskin-paylasim/2575891 https://twitter.com/RT Erdogan/status/1519785523535097859

B. Başvuru yollarının tüketildiği veya başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarih

1. Başvuruya Konu Nihai Kararı Veren Mahkeme\Mercii\Makam

İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi

2. Kararın Tarih ve Sayısı

2022/332 D.İş, 20.04.2022

Başvuru yollarının tüketilmesine ilişkin nihai kararı veren mercilin belirtilmesi, kararın tarih ve sayısının ayrıca tebliğ veya öğrenme tarihinin yazılması zorunludur (İçtüzük 59/2-g).

Tebliğ veya öğrenmeye ilişkin belgenin başvuru formuna eklenmesi gerekmektedir (İçtüzük 59/3-d).

3. Tebliğ veya Öğrenme Tarihi

22.04.2022 Öğrenme, 28.04.2022 tebliğ

C. Bireysel başvuru kapsamındaki haklardan hangisinin hangi nedenlerle ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ve delillere ait özlü açıklamalar:

İhlal edildiği iddia edilen hakların ve bunlara ilişkin açıklamaların ilgili kısımlara her bir hak yönünden ayrı ayrı yazılarak bireysel başvuru kapsamındaki güncel ve kişisel haklardan hangisinin/hangilerinin hangi nedenle ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ile deliller özlü bir şekilde açıklanmalıdır (İçtüzük 59/2-d, e).

Haklar

Açıklamalar

Yaşam Hakkı, (Anayasa M. 17, AİHS m. 2)

Müvekkilin nişanlısı maktul Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesi sonrasında İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen durma ve yargılamanın Suudi Arabistan'a nakli; bu karara karşı yaptığımız itirazın reddedilmesi suretiyle yaratılan hukuki durum, devletin yaşam hakkı, işkence ve fena muamele yasağı konusunda pozitif yükümlülüklerinin ihlali anlamına gelmektedir. Zira verilen kararla söz konusu yargılama, fiili işlediği ileri sürülen kişilerin yüksek kamu makamlarını işgal ettiği ve adil bir biçimde yargılanmasının mümkün olmadığı Suudi Arabistana devredilmektedir. Bu kararın verilmesinde belirleyici olanın ise gerçekten de maktulün öldürülmesine ilişkin devletin pozitif yükümlülüklerinin yerine getirilmesi değil, Suudi Arabistan devleti ile uzun süredir bozuk olan ilişkilerin olduğu anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen yaşam hakkı, dokunulmaz ve vazgeçilmez temel bir hak olup Anayasa'nın 5. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde devlete pozitif ve negatif ödevler yükler (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 50). Yaşam hakkına ilişkin negatif yükümlülük kapsamında, kamusal bir yetkiyle güç kullanan görevlilerin kasıtlı ve hukuka aykırı bir şekilde hiçbir bireyin hayatına son vermeme ödevi bulunmaktadır. Pozitif yükümlülükler kapsamında ise devletin, yetki alanında bulunan tüm bireylerin yaşam hakkını, kamu görevlilerinin, diğer bireylerin ve hatta kişinin kendi eylemlerinden kaynaklanabilecek risklere karşı koruma ödevi vardır. Devlet öncelikle yaşam hakkına yönelik tehdit ve risklere karşı caydırıcı ve koruyucu yasal düzenlemeler yapmalı ve idari tedbirleri almalıdır. Bu ödev ayrıca bireyin yaşamını her türlü tehlike, tehdit ve şiddetten koruma yükümlülüğünü de içerir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 51). Devletin yaşam hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülüklerinin ayrıca usuli yönü bulunmaktadır. Bu usul yükümlülüğü, doğal olmayan her ölüm olayının sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek etkili bir soruşturma yürütmeyi gerektirir. Bu soruşturmanın temel amacı, yaşam hakkını koruyan hukukun etkili bir şekilde uygulanmasını ve kamu görevlilerinin müdahalesiyle veya onların sorumlulukları altında meydana gelen veya diğer bireylerin fiilleriyle gerçekleşen ölümler nedeniyle ilgililerin hesap vermelerini sağlamaktır.

Bireysel başvuru kapsamındaki haklardan hangisinin hangi nedenlerle ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ve delillere ait özlü açıklamalar (devamı)

Haklar

Açıklamalar

Somut olayda maktul Türkiye Cumhuriyeti topraklarına vahşice öldürülmüş, cesedi parçalanarak yok edilmiştir. Maktul, Suudi Arabistan yönetiminin kendisi gibi siyasi muhaliflere yönelik bu ve benzeri fiilleri işlediğini bildiğini, ancak Türkiye'de buna kalkışacağını düşündüğünü tanık Yasin Aktay'a ifade etmiştir.

Devletin 17. Madde kapsamında pozitif yükümlülüğü olayın ne şekilde gerçekleştiğini objektif ve makul sürede araştırmak, yargılama sonucunda ise caydırıcı bir yaptırım uygulamaktadır.

Maktul hakkında işlenmiş fiil ve devam eden yargılama ise durma kararı verilerek 6706 sayılı Kanunun 24. maddesi uyarınca durma kararı verilerek Suudi Arabistana nakline karar verilmiştir.

Bu konuda gönderilen Bakanlık görüşü ve görüşün oluşturulmasında kullanılan takdir yetkisi açıkça Anayasaya aykırıdır. Zira söz konusu görüş ve durma kararı sonrasında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin, Suudi Arabistan'la uzun süredir sorunlu biçimde devam eden ilişkilerini düzeltmek yönünde bir çabasının bulunduğu, kararın kesinleşmesinin hemen ardından sayın Cumhurbaşkanının yaptığı ziyaret ve bu ziyarette yapılan açıklamalar, bu durumu ortaya koymaktadır.

Verilen karar açıkça 6706 sayılı Kanuna aykırıdır. Şöyle ki, Türkiye'de devam eden yargılamada toplam 26 sanık bulunmaktadır. Kanunun 24/4. fıkrasına göre "Kovuşturmanın devri talebinin kabul edilmesi üzerine durma kararı verilir. Sanık hakkında yabancı adli merci tarafından mahkûmiyet kararı verilmesi durumunda düşme kararı verilir. **Mahkûmiyet kararı dışında bir karar verilmesi durumunda, buna ilişkin kararın gerekçesi değerlendirilmek suretiyle kovuşturmaya devam edilebilir.**" şeklindedir. Suudi Arabistan Başsavcılığından gelen cevabi yazı ekinde yer alan karar incelendiğinde huzurdaki yargılamadaki bazı sanıkların (AHMET BIN MUHAMMED EL ASIRI, MOHAMMED SAAD H. ALZAHİRANİ, MUFLİH SHAYA M. AL MUSLİH) beraat ettiği görülecektir.

Kararda Kanunla aranan karşılıklı anlaşma ve mütekabiliyet koşullarının sağlanmadığına ilişkin Bakanlık görüşü göz ardı edilmiştir. Anılan Kanunun 24. maddesi yargılamanın nakli için bu iki koşulu aramasına karşın ve Adalet Bakanlığı tarafından gönderilen görüşte iki koşulun da sağlanmadığı ifade edilmesine rağmen verilen nakil kararı kanuni dayanaktan yoksundur, daha açık ifade ile hukuki değildir.

Verilen nakil kararı, yaşam hakkına yönelik devletin pozitif yükümlülüğünü ortadan kaldıracak veya sınırlayacak meşru bir amaca dayanmamaktadır. Gerçekten de Suudi Adli Makamlarının adil ve maddi gerçeğe uygun bir hüküm tesis edeceği yönünde bir inancın bulunmadığı iddianamenin 77. sayfasında soruşturma konusu olaya ilişkin delillerin Suudi makamlarına verilmemesinin gerekçesi olarak; 79. sayfasında Suud makamlarının olaya ilişkin gerçek dışı ve çelişkili açıklamalarda bulunmadığı belirtilerek ifade edilmiştir. Hal böyle iken aksi yönde Başsavcılık talebi, Bakanlık görüşü ve Mahkeme kararının adil ve maddi gerçeğe uygun bir hüküm tesis edilmesi amacına yönelik olmadığı açıktır. Ayrıca yargılamanın iadesine dayanak 6706 s. Kanunun 24/2 maddesinin uygulanması için 24/1'deki şartların gerçekleşmesi gerektiği

Bireysel başvuru kapsamındaki haklardan hangisinin hangi nedenlerle ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ve delillere ait özlü açıklamalar (devamı)

Haklar

Açıklamalar

İşkence ve Fena Muamele
Yasağı (Anayasa m. 17, AİHS
m. 3)

izahtan varestedir. 24/1(a) hükmü ise açıktır. “Şüpheli veya sanığın yabancı devletin vatandaşı olması nedeniyle Türkiye’de hazır bulundurulamaması veya **ADLİ YARDIMLAŞMA YOLUYLA SAVUNMASININ ALINAMAMASI**” gerekmektedir. Bildiğimiz kadarıyla Sayın Mahkemenizce adli yardım yoluyla sanıkların savunmasının alınması yönünde bir talep bulunmamaktadır.

Hiçbir Kanunun Anayasaya aykırı yorumlanamayacağı şeklindeki genel Anayasal kaide, özellikle temel hak ve özgürlükler rejimine ilişkin uluslararası sözleşmelerin Kanunla çatışması durumunda sözleşmenin uygulama alanı bulacağı şeklindeki Anayasanın 90. maddesi hükmü dikkate alındığında, maktule ilişkin yargılamanın Suudi Arabistan’a nakli şeklindeki kararının Anayasanın 17., AİHS 2. maddesinde düzenlenen yaşam hakkı ile AİHS sözleşmenin 3. maddesinde düzenlenen işkence ve fena muamele yasağının ihlali mahiyetinde olduğu açıktır, zira anılan hükümler devlete sadece öldürmeme veya işkence ve fena muamele yasağını ihlal etmeme değil; ihlal iddialarının objektif biçimde soruşturulmasını; failerin caydırıcı biçimde cezalandırılmasını emretmektedir.

Yukarıda izah edilen olay oluşu, yargılama süreci, öldürme olayına karşına kişilerle yargılamanın naklinin yapıldığı ülke yönetimi arasındaki ilişkiler ve bu konuda kamuoyunun malumumu olan tartışmalar dikkate alındığında maktul Cemal Kaşıkçı’nın öldürülmesi olayında devletin pozitif yükümlülüklerinin yerine getirmediği, bu yükümlülükleri yerine getirmemesinin hiçbir makul ve meşru temele dayanmadığı anlaşılmaktadır.

Anayasa’nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası ve Sözleşme’nin 3. maddesi herhangi bir sınırlama öngörmemekte, işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının mutlak mahiyeti Anayasa’nın 15. maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike hâlinde dahi istisna öngörmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme’nin 15. madde- sinde benzer bir düzenleme ile kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörülmemiştir (Turan Günana, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, § 33). Yürütülen ceza soruşturmalarının amacı kişinin maddi ve manevi varlığını koruyan mevzuat hükümlerinin etkili bir şekilde uygulanmasını ve sorumluların hesap vermelerini sağlamaktır. Bu bir sonuç yükümlülüğü değil uygun araçların kullanılması yükümlülüğüdür. Diğer taraftan burada yer verilen değerlendirmeler hiçbir şekilde Anayasa’nın 17. maddesinin, başvuruçulara üçüncü tarafları adli bir suç nedeniyle yargılatma ya da cezalandırma hakkı ya da tüm yargılamaları mahkûmiyetle ya da belirli bir ceza kararıyla sonuçlandırma ödevi yüklediği anlamına gelmemektedir (Serpil Kerimoğlu ve diğerleri, § 56). Kötü muameleyle ilişkin şikâyetler hakkında yapılan soruşturma söz konusu olduğunda yetkililerin hızlı davranması önemlidir. Bununla birlikte belirli bir durumda bir soruşturmanın ilerlemesini engelleyen sebepler ya da zorlukların olabileceği de kabul edilmelidir. Ancak kötü muameleyle yönelik soruşturmalarda; hukuk devletine bağlılığın sağlanması, hukuka aykırı eylemlere hoşgörü ve teşvik gösterildiği görünüm

Bireysel başvuru kapsamındaki haklardan hangisinin hangi nedenlerle ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ve delillere ait özlü açıklamalar (devamı)

Haklar

Açıklamalar

İfade Özgürlüğü

mü verilmemesi gerekmektedir.

Maktul Cemal Kaşıkçı'nın öldürülme biçimi ve sonrasında cesedinin maruz kaldığı muamelenin insanlık dışı olduğu konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Diğer yandan yargılamanın iki yıl boyunca sadece kağıt üzerinde sürdürülmesi, etkili bir adli yardım ve iade sürecinin işletilmemesi, kovuşturma evresinde delil toplanmasına, olay mahallinde keşif yapılması şeklindeki taleplerimizin reddedilmesi karşısında, ilk derece mahkemesinin etkili bir soruşturma ve yaptırım değil, süreci idare ettiği, bu kapsamda da işkence ve fena muameleyle yasağı bakımından usuli güvencelerin yerine getirilmediği anlaşılmaktadır.

Maktul Cemal Kaşıkçı'nın öldürülme nedeni siyasi görüşleridir. Nitekim bu husus gerek iddianameden gerekse Suudi Arabistan'da bazı sanıklar hakkında verilen hükümden anlaşılmaktadır. Düşünceleri nedeniyle Cemal Kaşıkçı'nın maruz kaldığı akıbet ve yargılama sürecinin etkili bir biçimde sürdürülerek yaptırımı tabi tutulmaması, ifade özgürlüğü bakımından devletin pozitif yükümlülüğünün ihlali anlamına gelmektedir. Zira İfade özgürlüğü AIHS'te yeralandığerhaklargibipozitifyükümlülükleri

beraberinde getirmektedir. Devletlerin bu özgürlüğe müdahale etmeme yükümlülüğü yanında, üçüncü kişiler olarak kavramsallaştırılan gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerinin müdahalelerinden koruma biçiminde pozitif bir yükümlülüğü de söz konusudur. Pozitif yükümlülükler bakımından AIHS'te doğrudan veya dolaylı düzenlemeler söz konusudur. AIHM'e göre "Sözleşmenin 1. maddesine göre her Sözleşmeci Taraf, 'kendi yetki alanı içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'de (...) açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlar.' Dolayısıyla bu hak ve özgürlüklerden birisinin ihlali ulusal yasama organının bu yükümlülüğü yerine getirmedeki eksikliğinden kaynaklanıyorsa sorumluluk Devlete düşmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi'ne göre de, devlet pozitif yükümlülük kapsamında, "ifade özgürlüğünün gerçek ve etkili korunması için gereken tedbirleri almalıdır.

Maktul Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesinin ana nedeni siyasi görüşleridir. Dolayısıyla kendisine yönelik yapılan müdahalenin engellenmesi, müdahalede bulunanların etkin bir biçimde soruşturulması ve davranışları nedeniyle yaptırımı tabi kılınması, devletin ifade özgürlüğünü korumak bakımından pozitif yükümlülüğü kapsamındadır.

Verilen durma ve Suudi Arabistan'a yargılamanın nakli kararı, gerek maktul bakımından gerekse benzer durumda bulunan düşünce insanlarının tamamı bakımından, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin gerekli pozitif yükümlülüklerine aykırı davrandığı sonucuna ulaşılmasına neden olmaktadır.

Bireysel başvuru kapsamındaki haklardan hangisinin hangi nedenlerle ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ve delillere ait özlü açıklamalar (devamı)

Haklar

Açıklamalar

V. DİĞER BİLGİLER

A. MAZERET

Başvuru süresi içinde yapılamamışsa mazerete ilişkin açıklamalar:

Başvurunun müchir sebep veya ağır hastalık gibi haklı bir mazeret nedeniyle süresinde yapılamadığı durumda mazerete ilişkin belgeler başvuru formuna eklenir ve aşağıdaki kısım doldurulur (İçtüzük 64/2).

Mazeretin Başlangıç Tarihi

Mazeretin Bitiş Tarihi

B. TEDBİR

Tedbir talebi varsa nedenleri:

Başvurucunun yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik ciddi bir tehlike bulunduğu anlaşılmışsa üzerine, gerekli tedbirlere resen veya başvurucunun talebi üzerine karar verilebilir (İçtüzük 73).

Gerekmediği hâlde tedbir talebinde bulunulması başvurunun sonuçlandırılma sürecinin uzamasına neden olabilir.

C. GİZLİLİK

Kamuya açık belgelerde kimliğin gizli tutulması talebi varsa bunun gerekçesi:

Gerekçesiz olarak yapılan gizlilik talepleri incelenmeksizin reddedilebilir.

D. ADLİ YARDIM

Adli yardım talebi varsa buna dayanak belgeler:

Adli yardım talebinin kabul edilebilmesi için başvurunun kendisi ve ailesinin geçimini önemli ölçüde zor duruma düşürmeksizin, gereken yargılama giderlerini kısmen veya tamamen ödeme gücünden yoksun olması ve talebin dayanaksız olmaması gerekmektedir.

Soyut ve gerekçesiz bir şekilde ve herhangi bir belgeye dayanmaksızın adli yardım talebinde bulunulması hâlinde talep incelenmeksizin reddedilebileceği gibi bu durum başvurunun sonuçlandırılma sürecinin uzamasına da neden olabilir.

ABU

VI. SONUÇ TALEPLERİ

Yukarıda ayrıntılı olacak açıklanan nedenlerle;

Müvekkil Hatice Cengiz'in nişanlısı maktul Cemal Kaşıkçı'nın (Jamal Ahmıd H. KHASHOGGI) öldürülmesi nedeniyle İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 2020/120 E. sayılı dosyasında 26 sanık hakkında devam eden davanın 6706 sayılı Kanunun 24. maddesi uyarınca durma kararı ile durdurulması ve yargılamanın Suudi Arabistan'a nakline ilişkin karar ve bu karara karşı yapılan itirazın reddine ilişkin İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesinin 20.04.2022 tarih ve 2022/332 Değ. İş sayılı Kararının;

- Anayasamızın 17., Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 2. maddesinde devlete getirilen pozitif yükümlülöklere aykırı olduğu ve yaşam hakkının ihlal edildiği;
- Anayasamızın 17., Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 3. maddesinde düzenlenen işkence ve fena muamele yasağının devlete getirdiği pozitif yükümlölüklerin ihlali mahiyetinde olduğu;
- Maktulün ifade özgürlüğü'nün de yatay etki nedeniyle ihlal edildiđinin tespiti;

ile durma kararının kaldırılarak yargılamaya devam edilmesi yönünde karar verilmesini; yargılama giderlerinin devlet üzerinde bırakılmasını;

saygılarımızla arz ve talep ederiz.

VII. BEYAN VE İMZA

Başvuru formunda belirtilen bilgilerde ve başvuruyla ilgili koşullarda herhangi bir değişiklik olduğuunda bunu Mahkemeye bildireceğimi beyan ederim.

Tarih

23.05.2022

Aşağıdaki kısım başvuru ya da temsilcisi tarafından

Ad Soyad

İmza(lar)

Av. Gökmen Başpınar